

Metoda

Pro možnost **identifikovat romského žáka** nebo romskou žákyni převzala Česká školní inspekce, stejně jako v minulých letech, **definici** uvedenou v **Analyze sociálně vyloučených romských lokalit a absorpční kapacity subjektů působících v této oblasti**, která je jedním z výstupů stejnojmenného projektu Ministerstva práce a sociálních věcí ČR a Rady vlády pro záležitosti romské menšiny z roku 2006: *Za Roma považujeme takového jedince, který se za Roma sám považuje, aniž by se nutně k této příslušnosti za všech okolností (např. při sčítání lidu) hlásil, a/nebo je za Roma považován významnou částí svého okolí na základě skutečných či domnělých (antropologických, kulturních nebo sociálních) indikátorů.* Přestože může být tato definice z různých úhlů pohledu vnímána jako problematická, pro účely tohoto zjišťování byla opakovaně vyhodnocena jako nejvhodnější, mimo jiné proto, že akcentuje rovinu tzv. připsaného romství, kdy z pohledu potenciální diskriminace je mnohem důležitější, zda je člověk považován za Roma svým okolím, než to, zda se za něj považuje on sám.

Určování počtu romských žáků dle uvedené definice, s níž byli seznámeni, v jednotlivých školách **prováděli** v rámci inspekčního elektronického zjišťování **ředitelé škol (po konzultacích s pedagogy, kteří v jednotlivých třídách působí)**, kteří podle školského zákona odpovídají za vzdělávání a kteří jsou také partnery pro Českou školní inspekci při poskytování součinnosti při inspekční činnosti. Hlavní důvod je však ten, že s ohledem na obsah definice a pojetí tohoto zjišťování je nezbytně nutné znát co nejvíce kontextových informací k jednotlivým žákům, přičemž takovými informacemi disponuje pouze škola. Ředitelé škol tímto způsobem prováděli zjišťování také v minulých letech.

Právě kvůli připsanému romství dochází nejčastěji k diskriminaci, proto pro účely tohoto šetření obava ředitelů a ředitelů škol, že označením žáka za Roma na základě subjektivního hodnocení a pocitu, aniž by on sám Romem skutečně byl, dojde k jeho poškození, nebyla relevantní, přestože tuto obavu někteří vyjadřovali. Informace získané prostřednictvím tohoto zjišťování jsou navíc anonymní a není možné je žádným způsobem ztotožnit s konkrétním žákem.

Odborné konzultace

V rámci přípravy inspekčního elektronického zjišťování byly jeho záměr, způsob provedení, parametry, stanovený vzorek i užívaná definice opětovně konzultovány jak se zástupci relevantních orgánů veřejné správy (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu, Sekce pro lidská práva Úřadu vlády ČR apod.), tak se zástupci neziskového sektoru z řad sdružení a iniciativ, které se dané problematice dlouhodobě věnují. V průběhu těchto konzultací byla pojetí zjišťování i způsobu jeho provedení vyslovována podpora, stejně jako tomu bylo v minulých letech.

Validita dat

Realizace inspekčního elektronického zjišťování a relevance jeho výsledků vychází z předpokladu, že ředitelé škol jako osoby plně odpovědné za vzdělávání a s ním související činnosti podle školského zákona předávají správnímu úřadu údaje pravdivé a správné, na základě odborného posouzení situace a po konzultaci s třídními učiteli, dalšími pedagogy či